

Audience

Kubatik ekarritakoaren isla

20 urte betetzera doa Audience talde gernikarra. Estilo ugaritatik bidaiatuak, oholtza gainean batetik bestera ibiltzen dira, instrumentuak aldatuz. Esperientzia lagun, beti beste salto bat egitera ausartzen da taldea. Oraingo honetan Kubatik ekarri dute euren zortzigarren lana den *Isla*, Kaki Arkarazoren gidaritzapean ekoiztua Habanan.

Xalba Ramirez

@xalbaram

ARGAZKIA: HIBAI AGORRIA

Duela urte batzuk Andoaingo Garate estudioan Kaki Arkarazok bota zien proposamena gernikarrei: Kuban duela hilaibete batzuk Amparanoiarekin aritua zela, eta euskal talde batekin joatekotan Audiencekoak iruditzen zitzaizkiola aipospenak. Taldeak 2016an izandako aldaketan ondoren zerbait berezia egin nahi zuten eta hibernatzen egondako ideia berrartu zuten.

2017ko apirilean Silvio Rodriguezek sortutako Abdala estudioetan grabatu zituzten *Isla* osatzen duten hamaika kantak. Bertako musikariek ukitu berezia eman diote lanari, baina ez dute disko latinoan egin. Audiencen rock librea da nagusi, kubatar zaporeekin.

“Askotan esan dugu ez dugula hara joan nahi turistak bat egitera”, dio Ager Insunzak. Kubako musikari handiekin elkartu, eta nahasketa egin nahi izan dute: batzuk rockera mugitu eta besteak erritmo latinoagoetara, bien arteko nahasketa emanez.

Hiru kantatan nabarmenagoa den arren, Yaroldi Abreuk perkusioak sartu

ditu ia abesti guztietan piezei ukitu berezia emanez. Alejandro Delgado tronpeta joleak vibrato handiko une goxoak eraikitzen ditu *Egun da Bayamon* eta *Egunsentia Habanan* kantetan. Osanay Martinez abeslariak *El tres, el quinto y el tumbao*-ren moldaketa batzuk proposatu zituen, eta lehen hartzean, atera bezala grabatu zuen ahotsa. Soka sekzioarekin lan pixka bat gehiago egin behar izan zuten dena koadratzeko, baina sotil bezain eder diren konponketak daude, batez ere *Nork jakin* kantan. “Beatles-en *Eleanor Rigby* dirudi”, dio Gaizka Insunzak.

Ruben Garaterentzat esperientzia ikaragarria izan da. “Delgado etorri zen, eguzkitako betaurrekoak kendu gabe kabinako sofan etzan eta kantak entzun zituen. Halako batean gelan sartu zen ezer esan gabe, eta bi hartzetan bi kanta grabatu zituen. Kakik berak esaten zuen urtetan ez duela horrelako grabaketarik egin”.

Konfort eremutik ihes egiteko joan ziren Kubara, besteak beste; eta han, sozialismoan hezitako musikariek topo egin zuten, “kultura bizitzeko modu

erabat ezberdina” dutenak. “Zaila da maila horretako musikariak hemen aurkitzea”, azaldu du Ager Insunzak, “sozialismoaren bertute eta miseriez” hitz egiterakoan.

Izan ere, material eskasia ikusi dute. Hemen ohituta daude estudioan hamar amplifikadore eta nahi beste gitarra edukitzera. Han berriz, bi anpli eta bi gitarrarekin konformatu behar zuten, zegoenarekin alegia. Gitarraren sokak aldatzea ere luxua da uhartean: “*Usted lo que es, es un capitalista*” (“zu kapitalista zara”), esan zion beraiekin arituz zen gitarra-jotzaile batek, sokak puskatu aurretik aldatzeagatik. “Egoera horrek lagundu digu musika beste modu batean garatzen eta soinuaren antzematen da”. Esperientzia musikalaz gain, bitalaz hitz egin dute taldekide guztiek.

Baina prozesuan dena ez da erraza izan. Kubatik itzultzen ari ziren hegazkinean krisi moduko bat izan zutela aitortu du Ager Insunzak: “Ez genekien nola antolatuko genuen materiala, bi disko ateratzekotan izan ginen”. Garateren esa-

netan, “azkenean bidaia bat bezala planteatu genuen diskoa. Audience hasten da, lurra prestatzen edo. Laugarrenean tronpeta agertzen da eta horren ostean hiru kanta latinoenak daude; eta ondoren diskoa berriro rockera doa. Beraz Audience hasten da, Kubara doa, eta berriz itzultzen da. Hori da diskoaren zentzua”.

Gaizka Insunzak oso argi du: “Elkarrizketak egiten ditugunean eta diskurtso bat adoptatzen dugunean, koherentzia hartzen du eta publikoak pentsatzen du dena aspalditik pentsatua zegoela. Baina dena prozesuan gertatzen da. Estudioaren bezperan bi kanta berri sartzea erabaki genuen, diskoan klabeak direnak”.

Aurrera begira erritmo latinoetan saskonduko ote duten galdetuta, argi dute: “Marka horretatik ihes egin behar dugu. Esperimentu txiki bat egin dugu, baina ez gara mundu horren parte. Hurrengoan ez dakigu zer egingo dugun, baina *Isla*-k oraindik asko du emateko. Industrian badirudi disko bat atera eta bi hilabetera ahaztu egiten dela, eta beste zer-

bait eskaini behar duzula. Baina 20 urte daramatzagu guk, gauzak beste modu batera egiten, diskoak lehen bezala pentsatu eta grabatzen. Jendea konpromisoa eskatzen diogu. Agian merkatuaren kontra goaz, baina merezi du”.

Bidehutsen ateratako zazpigarren erreferentzia honekin, zigiluan lan gehien atera dituen taldea dira. Musika ulertzeko ereduak batzen ditu: “Gu bezalako proiektuak –dio Gaizka Insunzak–, merkatuari begira ez daudenak, musikari baizik, sorkuntzari... mugak baino ez ditu. Baina guretzat bizitza frogatzen da. Gainera, nik uste dut gaur egun guk egiten dugun musika egitea dela gizartearekin eduki dezakezun konpromisorik handiena. Egiten dugun moduan egitea dela egin dezakezun gauza iraultzaileena, maite duzun musika egitea 20 urtez eta segi, nahiz eta merkatuak ez kasu egin. Zuk nahi duzuna egin, merkatuari kasurik egin gabe”.

Ingelesez abesten duen euskal taldea da Audience. Ion Andoni del Amok, *Party and Borroka* liburuan aipatzen du

ingeleza maskara bat dela eurentzat, distantzia bat euskaraz esango ez luketena esateko. Gaizka Insunzak berresten du: “Eszenatokira igotzean antzerki bat egiten ari gara, eta niri laguntzen dit paper horretan sartzen. Hala ere, ia oharkabean egindako hautu estetiko bat da. Gure erreferenteengatik bai, baina baita soinuagatik ere”. “Nik ez dut talde euskaldunagorik ezagutzen, euren egunerokoa euskara hutsean egiten baitute”, dio Igor Ertzilla teknikariak.

Euskal musika definitzerako orduan ere, agian, eszenatokiaren atzealdeari begiratu beharko genioke, hor behean gertatzen denari. Nondik, nora eta zertarako abesten den. Eta nork entzuten duen eta zertarako. Audiencek euskal entzuleak konfort eremutik atera eta espazio berriak deskubritzera eramaten ditu. Eta agian euskal kulturarentzat interesgarriagoa da konfort horretatik ateratzen gaituen musika, landua, jaso, arriskatua eta zintzoa, plastikozko musika bat baino, hau euskaraz egina bada ere. ■